Europa-Parlamentet
2019-2024

Fiskeriudvalget

2023/2027(INI)

2.10.2023

UDKAST TIL BETÆNKNING

om ulovligt fiskeris indvirkning på fødevaresikkerheden – Den Europæiske Unions rolle
(2023/2027(INI))

Fiskeriudvalget

Ordfører: Nuno Melo

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BEGRUNDELSE.....7

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om ulovligt fiskeris indvirkning på fødevaresikkerheden – Den Europæiske Unions rolle (2023/2027(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til Kommissionens undersøgelse fra 2022 med titlen "Study on the legislative frameworks and enforcement systems of Member States regarding obligations and sanctions to nationals for infringements to the rules arising from the IUU Regulation",

– der henviser til Revisionsrettens særberetning nr. 20/2022 af 26. september 2022 med titlen "EU's foranstaltninger til bekæmpelse af ulovligt fiskeri – Kontrolsystemerne er på plads, men svækkes på grund af medlemsstaternes uensartede kontroller og sanktioner", som omhandler EU's politik for bekæmpelse af ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri (IUU-fiskeri),

– der henviser til FN's havretskonvention fra 1982,

– der henviser til Fødevare- og Landbrugsorganisationens (FAO's) aftale fra 1995 om fremme af fiskerfartøjers overholdelse af internationale bevarelses- og forvaltningsforanstaltninger på det åbne hav,

– der henviser til FN's aftale om fiskebestande fra 1995,

– der henviser til FAO's adfærdskodeks for ansvarligt fiskeri fra 1995,

– der henviser til FAO's internationale handlingsplan om forebyggelse, afværgelse og standsning af ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri fra 2001,

– der henviser til FAO's aftale om havnestatsforanstaltninger, der skal forebygge, afværge og standse ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri fra 2009,

– der henviser til FAO's frivillige retningslinjer for flagstatspræstationer fra 2014,

– der henviser til rapport fra EU's IUU-fiskerikoalition fra december 2021 med titlen "Seafood traceability: Aligning RFMO catch documentation schemes to combat IUU fishing",

– der henviser til den fælles rådgivning af 21. april 2023 fra Det Rådgivende Råd for Markederne og Det Rådgivende Råd for Højsøflåden om behovet for harmoniseret importkontrol mellem medlemsstaterne for at forhindre, at produkter fra ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri (IUU-fiskeri) kommer ind på EU-markedet,

– der henviser til FAO's vejledende dokument fra 2023 med titlen "Advancing end-to-end traceability – Critical tracking events and key data elements along capture fisheries and aquaculture value chains",

– der henviser til FAO's tekniske vejledning med titlen "Implementation of the International Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing – 1. Methodologies and indicators for the estimation of the magnitude and impact of illegal, unreported and unregulated fishing: 1.1 Principles and approaches",

– der henviser til forretningsordenens artikel 54,

– der henviser til betænkning fra Fiskeriudvalget (A9-0000/2023),

A. der henviser til, at EU er en vigtig global aktør inden for fiskeri, både på grund af sin fiskerflåde (ca. 73 000 fartøjer) og sin position som verdens største importør af fiskevarer (næsten 70 % af de fiskevarer, der indtages i EU, importeres, hvilket udgør 34 % af den samlede verdenshandel i værdi), og derfor spiller en central rolle i bekæmpelsen af IUU-fiskeri på verdensplan;

B. der henviser til, at fiskerisektoren i EU beskæftiger 124 000 fiskere direkte og genererer 6,3 mia. EUR i indtægter hvert år;

C. der henviser til, at EU var fast besluttet på at nå verdensmål for bæredygtig udvikling 14.4 om at sætte en stopper for IUU-fiskeri senest i 2020;

D. der henviser til, at artikel 12 i forordningen om IUU-fiskeri[1] forbyder import af fiskevarer, der stammer fra IUU-fiskeri;

E. der henviser til, at fire tredjelande i øjeblikket har et rødt kort, og at otte har et gult kort; der henviser til, at en stor producent af fiskevarer, Folkerepublikken Kina, imidlertid aldrig har været genstand for en procedure i henhold til IUU-forordningen, på trods af at der findes omfattende dokumentation for dens betydelige og voksende involvering i IUU-fiskeri;

F. der henviser til, at EU har en solid ramme for fiskerilovgivning, herunder foranstaltninger til at forbedre den overvågnings-, inspektions-, kontrol- og overvågningskapacitet, som anvendes til at bekæmpe IUU-fiskeri;

G. der henviser til, at Den Europæiske Hav- og Fiskerifond ydede støtte til overvågnings-, kontrol- og håndhævelsesaktiviteter, og at det samlede budget øremærket til dette udgjorde 580 mio. EUR;

H. der henviser til, at det i Revisionsrettens særberetning nr. 20/2022 konkluderes, at kontrolsystemerne svækkes af medlemsstaternes uensartede kontroller og sanktioner;

I. der henviser til, at digitaliseringen af IUU-fangstattester gennem IT-systemet CATCH vil mindske mulighederne for svigagtig import;

J. der henviser til, at produkter, som stammer fra ulovligt fiskeri, udgør en risiko for EU-borgernes fødevaresikkerhed;

[1] Rådets forordning (EF) nr. 1005/2008 af 29. september 2008 om en EF-ordning, der skal forebygge, afværge og standse ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri, om ændring af forordning (EØF) nr. 2847/93, (EF) nr. 1936/2001 og (EF) nr. 601/2004 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1093/94 og (EF) nr. 1447/1999 (EUT L 286 af 29.10.2008, s. 1).

1. bekræfter, at det er nødvendigt, at EU og dets medlemsstater fortsat anlægger en nultolerancetilgang til IUU-fiskeri og anvender denne tilgang ligeligt på alle lande, uanset størrelse, og fremmer bæredygtigt fiskeri med henblik på at bekæmpe overfiskning og garantere fødevaresikkerheden;

2. anmoder om, at der anvendes EU-retningslinjer til at fastslå, hvordan gennemførelsen af EU's IUU-forordning bedst kan forbedres i de medlemsstater, der ikke overholder forordningens krav, og hvordan oplysningerne i de toårige rapporter bedst kan verificeres;

3. opfordrer medlemsstaterne til at afsætte tilstrækkelig kapacitet og tilstrækkelige ressourcer til at sikre en effektiv gennemførelse af importkontrollen;

4. understreger, at Kommissionen skal yde passende støtte til de nationale myndigheder med ansvar for kontrol med import af fiskevarer, og bemærker, at denne støtte, hvis det er muligt, kan omfatte udarbejdelse af en liste over de forvaltnings- og bevarelsesforanstaltninger, der gælder i tredjelande, og udveksling af detaljerede oplysninger om mangler, som er konstateret i forbindelse med gennemførelsen af EU's IUU-forordning i forhold til tredjelande;

5. understreger, at Kommissionen sammen med Det Europæiske Fiskerikontrolagentur og i tæt samarbejde med medlemsstaterne skal yde yderligere støtte til de nationale myndigheder med hensyn til, hvordan IUU-forordningen bedst kan gennemføres, og at denne støtte kan ydes i form af vejledning, udveksling af god praksis, uddannelse og lignende;

6. opfordrer Kommissionen til fortsat at stræbe efter en konsekvent anvendelse og gennemførelse af importkontrolprocedurer i hele EU, bl.a. kontrol af fangstattester, en risikobaseret tilgang og kontrol;

7. minder Kommissionen om, at det er nødvendigt at harmonisere importkontrollen på tværs af medlemsstaterne for at forhindre, at IUU-fiskevarer kommer ind på EU-markedet;

8. opfordrer Kommissionen til at arbejde hurtigt for at sikre, at IT-systemet CATCH er fuldt operationelt, og at medlemsstaternes nationale myndigheder er fuldt fortrolige med brugen heraf senest to år efter datoen for anvendelse af artikel 4 i den reviderede fiskerikontrolforordning;

9. anmoder Kommissionen om at sikre tilstrækkelige menneskelige ressourcer for at sikre en hurtigere og mere effektiv levering af ovennævnte IT-system i medlemsstaterne;

10. glæder sig over oprettelsen af det nye IT-system CATCH ved den reviderede fiskerikontrolforordning;

11. tilskynder til hurtig medtagelse af mere omfattende risikokriterier og krydskontrol af data i de næste iterationer af IT-systemet CATCH som anbefalet af Det Rådgivende Råd for Højsøflåden; mener, at Kommissionen for at sikre et kapløb mod toppen skal sikre, at den risikovurdering, der anvendes i CATCH, er mindst lige så grundig som den, der anvendes i de medlemsstater, som allerede har et elektronisk system til kontrol af fangstattester; mener, at Kommissionen i den mellemliggende periode skal sikre, at der

er interoperabilitet mellem CATCH og de nationale IT-systemer uden at øge byrden for de økonomiske aktører;

12. opfordrer indtrængende Kommissionen til at øge antallet af medarbejdere, der arbejder med havforvaltning og IUU-fiskeri i Kommissionens Generaldirektorat for Maritime Anliggender og Fiskeri;

13. opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at de nødvendige procedurer indføres som forberedelse til den retlige vedtagelse af IT-systemet CATCH, og til at sørge for, at systemet er klar til anvendelse så hurtigt som muligt;

14. opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at styrke deres kontrolsystemer for at forhindre import af ulovlige fiskevarer og til at træffe de nødvendige foranstaltninger;

15. opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at anvende afskrækkende sanktioner mod ulovligt fiskeri;

16. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at afstå fra at give præferenceadgang til markedet til nationer, der er involveret i IUU-fiskeri og alvorlige krænkelser af arbejdsmarkedsbestemmelserne; mener, at EU bør stræbe efter at skabe reelle lige vilkår for fiskevarer, der produceres i EU, og fiskevarer, der produceres i tredjelande; mener, at netop instrumentet for et autonomt toldkontingent udelukkende bør anvendes i tilfælde, hvor forsyningen af fiskevarer til EU's markeder er utilstrækkelig, og at det ikke bør anvendes til import af produkter, der stammer fra IUU-fiskeri, eller til at lægge pres på priserne på EU-producerede varer;

17. opfordrer medlemsstaterne til at forbedre den rutinemæssige og rettidige informationsudveksling, herunder om afviste partier, hvilket kan sætte myndighederne i stand til bedre at anvende og håndhæve lovgivningen; understreger, at FAO's aftale om havnestatsforanstaltninger kan bidrage hertil;

18. understreger, at de multilaterale fangstdokumentationsordninger, der er udformet og vedtaget af de regionale fiskeriforvaltningsorganisationers kontraherende parter og samarbejdende ikkekontraherende parter, og som kræver registrering og overførsel af kritiske oplysninger om et parti i hele forsyningskæden, har vist sig at være effektive redskaber til at forbedre sporbarheden og bidrage til bekæmpelsen af IUU-fiskeri;

19. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.

BEGRUNDELSE

Den Europæiske Union (EU) befinder sig i en enestående situation som en af de vigtigste globale aktører inden for fiskeri, både på grund af dens fiskeris omfattende tilstedeværelse på tværs af havene og dens position som primær importør af fiskevarer, idet EU har omkring 73 000 skibe under sit flag og en imponerende importrate, hvor næsten 70 % af de fiskevarer, der forbruges, kommer fra udlandet, og dermed kan EU's indflydelse på den globale fiskeripraksis ikke undervurderes. Denne dominerende position betyder, at EU også bærer et stort ansvar for at definere og være fortaler for bæredygtig praksis i sektoren.

Som kontraherende part i De Forenede Nationers havretskonvention (UNCLOS) og som underskrivende part i flere andre vigtige internationale aftaler har EU altid haft en forpligtelse til at beskytte havets ressourcer. Disse bestemmelser understreger alle staters ansvar for at sikre en bæredygtig havforvaltning og samarbejde om at opfylde dette fælles mål.

Ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri (IUU-fiskeri) udgør en betydelig trussel mod de marine økosystemer, de fiskeriafhængige samfunds socioøkonomiske velfærd, fiskerisektorens globale omdømme og de internationale bestræbelser på at forbedre havforvaltningen.

De markante økonomiske konsekvenser er tydelige, når man ser på den enorme beskæftigelse, som sektoren skaber i kystsamfundene – over 124 000 direkte arbejdspladser – og de bemærkelsesværdige indtægter, den giver EU's kasse, nemlig 6,3 mia. EUR om året. Indførelsen af produkter fra IUU-fiskeri på markedet bringer dette økonomiske bidrag i fare. Ulovlige operationer fratager ikke blot staterne indtægter, men kræver også øgede udgifter til overvågnings-, inspektions- og kontrolforanstaltninger til bekæmpelse af IUU-fiskeri.

Den Europæiske Union har en central rolle på det globale marked for fiskevarer, og derfor er den i en enestående position til at forme og lede internationale bæredygtige fangstmetoder. EU's engagement i bæredygtighed i fiskerisektoren er ikke blot et økonomisk eller miljømæssigt anliggende, men et spørgsmål om fødevaresikkerhed. Eftersom størstedelen af fiskevarer importeres, er det af afgørende betydning for borgernes sundhed og trivsel at sikre, at denne import sker på en bæredygtig og lovlig måde.

Selv om EU har solide lovgivningsmæssige rammer – f.eks. har Den Europæiske Hav- og Fiskerifond afsat 580 mio. EUR til at støtte overvågnings- og kontrolaktiviteter – er der stadig udfordringer. Revisionsretten fremførte i sin beretning fra 2022, at medlemsstaterne havde uensartede kontroller og sanktioner, og afslørede, at systemet indeholder huller, der straks skal lukkes.

For EU er vejen frem mangesidet. Eksempelvis er digitalisering af IUU-fangstattesterne gennem IT-systemet CATCH et lovende skridt i den rigtige retning. Dette system har til formål at reducere svigagtig import og sikre strengere overholdelse af EU's forordninger.

Desuden er det afgørende at fremme et tættere samarbejde med tredjelande, hvoraf mange er vigtige producenter af fiskevarer. Disse partnerskaber vil sikre, at de importerede produkter opfylder EU's strenge standarder, og at EU's holdning til bekæmpelse af IUU-fiskeri giver genklang på globalt plan.

Især har EU's kortsystem vist sig at være nyttigt, idet fire tredjelande i øjeblikket har et rødt kort og otte lande et gult kort. En stor producent af fiskevarer, Folkerepublikken Kina, har imidlertid aldrig været omfattet af IUU-bestemmelserne, på trods af at der er betydelig dokumentation for Kinas betydelige og voksende involvering i IUU-fiskeri.

Da IUU-operatører hele tiden leder efter smuthuller i de eksisterende rammer, er det afgørende, at EU opretholder en dynamisk og proaktiv tilgang til at sikre sit engagement i bæredygtigt fiskeri og global fødevaresikkerhed.

EU har ansvaret for at føre an i kampen mod IUU-fiskeri. I den forbindelse kan EU ikke blot sikre fremtiden for sine marine økosystemer og de livsgrundlag, de understøtter, men også konsolidere sin position som global fortaler for bæredygtige og ansvarlige fangstmetoder. For at dette kan ske, er det afgørende, at EU og medlemsstaterne fortsætter med at gennemføre og især fremme en række foranstaltninger på verdensplan:

- Fremme nultolerance over for ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri, sikre ligebehandling af alle lande uanset størrelse og fremme bæredygtigt fiskeri, bekæmpe overfiskning og garantere fødevaresikkerheden.

- Gennemføre harmoniseret importkontrol blandt medlemsstaterne for at forhindre, at IUU-fiskevarer kommer ind på EU-markedet.

- Opfordre Kommissionen til at sikre, at IT-systemet CATCH er fuldt operationelt, og at medlemsstaternes nationale myndigheder er fuldt fortrolige med brugen heraf to år efter gennemførelsen af den reviderede fiskerikontrolforordning.

- Sikre tilstrækkelige menneskelige ressourcer til at fremme en hurtigere og mere effektiv gennemførelse af IT-computersystemet CATCH i medlemsstaterne.

- Øge antallet af ansatte i GD MARE inden for havforvaltning og IUU-fiskeri.

- Styrke kontrolsystemerne og de nødvendige foranstaltninger, som medlemsstaterne vedtager for at forhindre import af produkter fra ulovligt fiskeri.

- Opfordre medlemsstaterne til at anvende afskrækkende sanktioner mod ulovligt fiskeri.

- Advare Kommissionen og medlemsstaterne mod at give præferenceadgang til markedet til nationer, der er involveret i IUU-fiskeri og alvorlige krænkelser af arbejdsmarkedsbestemmelserne.

- Opfordre medlemsstaterne til at forbedre den rutinemæssige og rettidige informationsudveksling, herunder om afviste forsendelser, hvilket giver myndighederne mulighed for håndhæve lovgivningen på mere effektiv vis, og understrege, at aftalen om havnestatsforanstaltninger kan være nyttig på dette område.

- Understrege, at de certificeringsordninger for fangst, der er udformet og vedtaget af de regionale fiskeriforvaltningsorganisationer (RFFO'er), og som kræver registrering og overførsel af kritiske oplysninger om forsendelser i hele forsyningskæden, har vist sig at være redskaber, der kan forbedre sporbarheden og bidrage til bekæmpelsen af IUU-fiskeri.